

З МЕДАЛЁМ... У ПРОФІЛЬ

Ці атрымаюць выпускнікі педагагічных класаў абяцаную льготу?

Рэктар Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта Аляксандр ЖУК канстатуе: тон СМІ ў адносінах да прадстаўнікоў педагагічнай прафесіі апошнім часам прыкметна змяніўся.

— І ў грамадстве сталі часцей казаць пра высокую місію педагога, пра перавагі настаўніцкай прафесіі: яе стабільнасць і сацыяльную абароненасць, працяглы летні адпачынак, — падкрэслівае ён. — Футуролагі сцвярджаюць, што ў сярэдзіне гэтага стагоддзя ў тройку самых запатрабаваных прафесій увойдуць тры: спецыяліст у сферы ІТ, урач і педагог. Таму застацца без работы шанцы ў настаўнікаў — мінімальныя...

З МЕДАЛЁМ... У ПРОФІЛЬ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Штогод універсітэты краіны абнаўляюць свой студэнцкі састаў на чвэрць. Для ВНУ, якія рыхтуюць педагогічных кадры, якасныя вынікі ўступнай кампаніі асабліва важныя, паколькі менавіта ад добрага выхавальніка і настаўніка залежыць у многім будучыня краіны.

Усе месцы занятыя!

Яшчэ тры гады таму сітуацыя з якасцю набору на педагогічны спецыяльнасці была амаль крытычная: студэнтамі становіліся абітурыенты з вельмі нізкімі праходнымі баламі, а часта не маглі запоўніцца нават бюджэтныя месцы.

Але ў апошнія два гады сітуацыя сур'ёзна палепшылася. І конкурсы, і праходныя балы на педагогічны спецыяльнасці растуць. Усё часцей іх выбіраюць школьныя медалісты і выпускнікі ліцэяў і гімназій. Аляксандр Жук прыводзіць гэтакі некалькі тлумачэнняў.

Па-першае, ВНУ, якія рыхтуюць педагогаў, сталі больш сур'ёзна ставіцца да прафарыентацыйнай работы, старанна яе планаваць, прымяняць новыя формы — дзейнічаць праз сацыяльныя сеткі, выкарыстоўваюць для прыцягнення абітурыентаў установы адукацыі, дзе будучыя педагогі праходзяць падпрактыку, арганізуюць «школы юных», экскурсіі для старшакласнікаў у ВНУ, сумесныя са школамі творчыя праекты і спартыўныя спаборніцтвы, удзельнічаць у падрыхтоўцы старшакласнікаў да ўдзелу ў алімпіядах і конкурсах навуковых работ, задзейнічаць школьнікаў у валанцёрскім руху.

Па-другое, важную ролю адыграў указ кіраўніка дзяржавы, у адпаведнасці з якім медалісты і ўдадальнікі дыпламаў ССНУ з адзнакай атрымалі права паступаць на шэраг педагогічных спецыяльнасцяў без уступных выпрабаванняў.

Калі ў 2013 годзе недабор ва ўніверсітэт склаў 264 чалавекі (141 — на дзённую форму і 123 — на завочную), то ў 2015 і 2016 гадах быў забяспечаны стапрацэнтны прыём на бюджэтныя месцы, прычым без абвясчэння дадатковага набору. Пры гэтым сёлета на 1200 бюджэтных месцаў на дзённым і завочным аддзяленні было пададзена 3365 заяў, гэта

значыць, што конкурс сфарміраваўся на ўсіх спецыяльнасцях (у сярэднім два чалавекі на месца).

Самыя высокія конкурсы на дзённую бюджэтную форму навучання склаліся па спецыяльнасцях «Псіхалогія» — 6,9 чалавека на месца, «Практычная псіхалогія» — 2,8, «Фізічная культура» — 2,7, «Лагапедыя» — 2,4, «Пачатковая адукацыя», «Біялогія і хімія» — 2,2 чалавека на месца.

Узнямаем планку

Па большасці спецыяльнасцяў дзённай (22 з 30) і завочнай (10 з 16) формаў навучання праходныя балы ў БДПУ істотна выраслі ў параўнанні з папярэднім годам: на 50 балаў на «Лагапедыю», на 49 балаў — на спецыяльнасці «Руская мова і літаратура. Замежная мова».

— Асабліва радуе нас рост праходных балаў на спецыяльнасцях «Матэматыка і інфарматыка», «Фізіка і інфарматыка», «Пачатковая адукацыя», паколькі ў 2013 годзе па згаданых спецыяльнасцях БДПУ не выканаў план прыёму, а ў 2014 годзе, каб запоўніць бюджэтныя месцы, спатрэбіўся дадатковы набор, — падкрэслівае Аляксандр Жук.

Сёлета ў галоўны педагогічны ўніверсітэт краіны паступілі 315 выпускнікоў ліцэяў і гімназій — гэта на 17 працэнтаў перавышае мінулагоднія лічбы і на 57% — паказчык 2014 года.

Вынікі апошняй прыёмнай кампаніі абвяргаюць стэрэатып пра тое, што прафесія педагога — пераважна, жаночая. У БДПУ назіраецца значнае павелічэнне сярод студэнтаў юнакоў. Сярод першакурснікаў узору 2016 года амаль 30 працэнтаў хлопцаў. На гістарычным і фізіка-матэматычным факультэтах іх больш як 40 працэнтаў, а на факультэце фізічнага выхавання хлопцаў больш як 60 працэнтаў ад агульнай колькасці навабранцаў.

Паспяховы школьнік — добры студэнт

— Тыя два гады, якія мінулі пасля ўнясення змяненняў у Правілы прыёму, пацвердзілі правільнасць рашэння аб увядзенні льгот для абітурыентаў-медалістаў, — сцвярджае Аляк-

сандр Жук. — Сярод паступаючых на педагогічны спецыяльнасці іх колькасць вырасла амаль у 1,5 раза практычна ва ўсіх ВНУ. Але многіх цікавіць пытанне, як жа яны навучаюцца? У БДПУ правялі маніторынг паспяховасці залічаных без уступных выпрабаванняў медалістаў. **Сярэдні бал студэнтаў, якія паступілі ў 2015 годзе без экзаменаў, па выніках двух сесій склаў 7,9 бала.** Прычым на гуманітарных спецыяльнасцях — больш як 8 і нават больш як 9 балаў. На факультэтах спецыяльнай адукацыі, пачатковай адукацыі і фізіка-матэматычным — каля 7 балаў.

У БДПУ прааналізавалі таксама і паспяховасць студэнтаў дзённай формы навучання, якія былі залічаны ва ўніверсітэт без экзаменаў у 2014 годзе. Сярэдні бал па выніках чатырох сесій такі самы — 7,9, але выразна прасочваецца дынаміка паляпшэння іх паспяховасці на другім курсе: з 7,5 да 8,2.

— Данія маніторынгу сведчаць, што дзякуючы ўведзенай норме Правілаў прыёму мы атрымалі добрых студэнтаў з кола медалістаў, якія прывыкаліся сістэматычна і адказна працаваць, пачынаючы з першага класа, і якія, я ўпэўнены, стануць добрымі педагогамі, — дадаў рэктар Беларускага дзяржаўнага педагогічнага ўніверсітэта.

Будучая змена

Асобна Аляксандр Жук спыніўся на стварэнні вучэбна-навуковага інавацыйнага кластара бесперапыннай педагогічнай адукацыі, адна з задач якая — прыцягненне ў педагогічную прафесію падрыхтаванай і матываванай моладзі. Размова ідзе пра арганізацыю профільнага навучання педагогічнай скіраванасці і адраджэнне педагогічных класаў.

Навучэнцы ў педагогічных класах і групах вывучаюць два-тры вучэбныя прадметы на павышаным узроўні. Як правіла, гэта тыя прадметы, настаўнікамі якіх яны плануюць стаць у будучыні. Акрамя таго, старшакласнікі павінны абавязкова засвоіць праграму факультатыву «Увядзенне ў педагогічную прафесію» аб'ёмам 140 вучэбных гадзін за два гады. Наведваць факультатыўны курс можна або цэлым класам, або ў складзе педагогічных груп з навучэнцаў розных класаў ці нават

з розных школ, зацікаўленых у атрыманні педагогічнай прафесіі.

У 2015 годзе ў краіне было створана больш як 115 педагогічных класаў і груп з колькасцю навучэнцаў больш як 1600 чалавек. Лідарамі ў гэтым кірунку былі Віцебская, Мінская і Гродзенская вобласці. Пасля года работы педагогічных класаў і груп інтарэс да іх вырас удвая. У бягучым навучальным годзе колькасць педагогічных класаў і груп істотна павялічылася: усяго было створана 217 дзясятых педагогічных класаў. Такім чынам іх стала ўжо 319, а навучэнцаў — 3542.

Вынікі праведзенага маніторынгу парадавалі: трэцяя частка дзесяцікласнікаў ужо вызначылася з выбарам педагогічнай прафесіі (34%), прыкладна палова яшчэ думае і чакае ўнясення змяненняў у Правілы прыёму. Мяркуецца, што выпускнікі педагогічных класаў змогуць паступаць на педагогічны спецыяльнасці без уступных іспытаў. Але для гэтага ім, акрамя абавязковага наведвання факультатыву, трэба мець па ўсіх прадметах у атэстаце адзнакі ад 7 да 10 балаў, а па профільных прадметах, якія вывучаюцца на павышаным узроўні, — не менш як 8 балаў.

Рэктар БДПУ лічыць, што гэта дастаткова жорсткія патрабаванні, паколькі нават у найлепшых ліцэях і гімназіях толькі крыху больш за палову выпускнікоў маюць па профільных прадметах ацэнкі вышэй за 8 балаў. І, нарэшце, кожны прэтэндэнт на льготу павінен будзе атрымаць разгорнутую характарыстыку-рэкамендацыю, зацверджаную падсаветам. Гэта значыць, што школа нясе поўную адказнасць за аб'ектыўнасць выдадзенай рэкамендацыі. «Уключэнне гэтай нормы ў Правілы прыёму дазволіць вырашыць задачу, пастаўленую Прэзідэнтам, — адабраць на педагогічны спецыяльнасці добра матываваных і падрыхтаваных абітурыентаў», — падкрэслівае Аляксандр Жук.

Сёння 3,5 тысячы навучэнцаў, а таксама іх бацькі і педагогі чакаюць унясення змяненняў у Правілы прыёму. Першы масавы выпуск педагогічных класаў адбудзецца ў 2017 годзе. І хацелася б, каб абяцанні, дадзеныя падлеткам, не аказаліся пустымі словамі.

Надзея НІКАЛАЕВА.
nikalaeva@zviazda.by